

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-08-27
Besvaras senast
2021-09-16

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:886 Prioritering av brottsoffer framför kriminella

Justitiekanslern (JK) beviljade nyligen en dömd gruppvåldtäktsman ett skadestånd på 840 000 kronor från svenska staten. Anledningen är att Högsta domstolen slagit fast att den våldtäktsdömde kan ha varit under 18 år när han 2017 gruppvåldtog två kvinnor i Malmö och därför dömdes till ett för hårt straff av först Malmö tingsrätt och senare Hovrätten över Skåne och Blekinge. En följd av Högsta domstolens avgörande är att frihetsberövandet skulle varit 14 månader kortare än vad det faktiskt blev. Domstolarna dömdes med andra ord olika längd på fängelsestraffet beroende på hur de bedömde mannens ålder, inte brottet som sådant.

Skadeståndet motsvarar en ersättning på 60 000 kronor per månad för de 14 månader som JK menar att den våldtäktsdömde tvingats sitta inlåst för länge. Beslutet att på detta sätt ge nästan en miljon till en våldtäktsman har med rätta mött stark kritik från allmänheten då skadeståndet inte beviljats på grund av att den frihetsberövade varit oskyldig till det fruktansvärda brottet utan endast på grund av att denne inte fått straffrabatt.

Justitiekanslern har gett ett högt skadestånd på grund av att fängelsestraffet avsåg ett allvarligt brott. Den logiken är rimlig när någon är oskyldig, eftersom intentionen då är att ingen oskyldig ska behöva bli utpekad som brottsling, särskilt inte som våldtäktsman. Det kan knappast ha varit den ursprungliga avsikten med nuvarande skadeståndslagstiftning att ge allt högre skadestånd ju allvarligare brott i de fall skadeståndet endast kompenserar för uteblivna straffrabatter och inte ändrade domslut i själva skuldfrågan.

Det är inte första gången den våldtäktsdömde får pengar av svenska staten på grund av våldtäkten. År 2018 dömdes han att, tillsammans med sin medgärningsman, betala en halv miljon kronor i skadestånd till de två kvinnor han var med och våldtog. Men eftersom han inte kunde betala något skadestånd blev det i stället skattebetalarna som tvingades betala det åt honom.

När den nu frisläppta gärningsmannen får skadeståndet utbetalat till sig från staten är detta skadestånd skyddat från utmätning, även till gärningsmannens tidigare brottsoffer. Denna ordning, att kriminellas skadestånd från staten är skyddade för utmätning till deras tidigare brottsoffer har varit föremål för debatt i decennier. I en interpellationsdebatt (Prioritering av brottsoffer) mot undertecknad från den 24 oktober 2019 lovade justitie- och migrationsminister

Morgan Johansson att lagstiftning gällande detta nu äntligen var på gång. Trots att det gått nästan två år sedan dessa utfästelser har ingenting hänt på lagstiftningsområdet gällande detta.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

1. Avser ministern att ändra i lagstiftningen genom att i de fall ett frihetsberövande överskridits enbart på grund av att eventuella straffrabatter ej erhållits inte låta brottets allvarlighetsgrad få avgöra skadeståndets storlek?
2. Avser ministern att ändra i utsökningsbalken genom att här ta bort skyddet mot utmätning till tidigare brottsoffer?
3. Om svaret på fråga 2 är ja, vad är anledningen till fördröjningen med avseende på ministrerns nära två år gamla utfästelser gällande detta?

.....
Mikael Strandman (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck